

Punkt 2.

Godkendelse af kommissorierne for de arbejdsgrupper, der skal arbejde med implementeringen af reformen af de forberedende tilbud og en sammenhængende kommunal ungeindsats.

2017-052123

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen indstiller, at Skoleudvalget, Beskæftigelsesudvalget og Familie- og Socialudvalget godkender kommissorierne for de arbejdsgrupper, der skal arbejde med implementeringen af reformen af de forberedende tilbud og en sammenhængende kommunal ungeindsats.

Beslutning:

Godkendt.

Mai-Britt Iversen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Mødet indledes med et kort oplæg om reformen.

Resume

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre d. 13. oktober 2017 indgået en aftale om bedre veje til uddannelse og job, som er en reform af de forberedende tilbud og en sammenhængende kommunal ungeindsats. Hovedpunkterne i reformen er:

1. Nye uddannelsespolitiske målsætninger
2. Forberedende Grunduddannelse (FGU)
3. Sammenhængende kommunal ungeindsats

Sagen fremlægges for Skoleudvalget, Familie- og Socialudvalget og Beskæftigelsesudvalget med henblik på udvalgenes godkendelse af et forslag til kommissorium for arbejdet med at tilrettelægge en lokal model for FGU og for den kommunale ungeindsats. Der henvises til bilag 2 og 3, hvori forslag til kommissorier er vedlagt.

Derudover fremlægges sagen med henblik på at orientere om reformens indhold – herunder målgruppe og ovennævnte tre hovedelementer. Der henvises til bilag 1 for uddybende beskrivelser.

Aftalen blev drøftet på et møde i Ungestrategiens Ledergruppe den 7. november 2017. Synspunkter og input herfra bliver taget med i det videre arbejde med at omsætte aftalen på lokalt niveau. Ungestrategiens Ledergruppe og relevante øvrige aktører vil blive inddraget i den videre proces.

I det næste afsnit redegøres for hvilken målgruppe der bliver omfattet af den nye (FGU).

Målgruppen for reformen

På landsplan er der i dag ca. 48.000 unge under 25 år, som ikke har en ungdomsuddannelse og ikke er i uddannelse eller job. Særligt unge, der ikke kommer i gang umiddelbart efter grundskolen, har sværere ved senere i livet at få fodfæste i uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Reformen er målrettet denne gruppe af unge og skal være med til at sikre, at flere unge får et liv med uddannelse og job og de unge bliver bedre rustet til at klare sig selv, indgå på arbejdsmarkedet og i samfundslivet.

I Aalborg Kommune er der i 3. kvartal 2017 i alt 35.041 unge i alderen 15-24 år og den følgende tabel viser, hvad deres ungdomsuddannelsesstatus er.

	15-17 år	18-24 år	Antal	Andel
Har afsluttet en ungdomsuddannelse	30	20.715	20.745	59%
I gang med en ungdomsuddannelse	3.002	4.250	7.253	21%
I grundskolen	3.158	149	3.307	9%
Ikke i gang	271	3.466	3.737	11%
I alt	6.461	28.580	35.041	100%

Den ovenstående tabel viser, at 89% af de unge enten har afsluttet en ungdomsuddannelse, er i gang med en ungdomsuddannelse eller er i grundskolen. Dermed er langt den største del af de unge ikke i målgruppen for FGU. Unge med særlige behov er ikke i målgruppen for FGU, det drejer sig f.eks. om unge i et STU-forløb (Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse), unge i et forløb på TAMU (Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser) eller hovedparten af de unge, som jobcentret vurderer til at være aktivitetsparate.

Ifølge aftalen er der tale om en meget bred målgruppe: "Unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse. Unge der har brug for en afklaring og et kompetenceløft i forbindelse med deres fremtidige uddannelses- og beskæftigelsesvej".

Aftalen indeholder ikke en præcis afgrænsning af målgruppen. Derfor bygger vurderingen af, hvor mange unge, der er i målgruppen i Aalborg Kommune på et skøn. Med udgangspunkt i, hvor mange åbenlyst uddannelsesparate og uddannelsesparate unge jobcentret har uden en ungdomsuddannelse og hvor mange

unge UU har i forberedende forløb (f.eks. produktionsskole, Erhvervsgrunduddannelsen (EGU), Kombineret ungdomsuddannelse (KUU), Almen voksenuddannelse (AVU) og andre) i dag vurderes det, at der er mellem 900 og 1.200 unge i målgruppen i Aalborg Kommune. Det svarer til mellem 3% og 4% af den samlede ungemålgruppe i Aalborg Kommune. Det endelige deltagerantal skal præciseres yderligere. Den arbejdsgruppe, der skal arbejde med etableringen af FGU, skal varetage denne opgave i forbindelse med dimensioneringen af elevgrundlaget for de kommende FGU-skoler.

Dette tal går på tværs af alle årgange under 25 år og derfor vil der i starten være flere unge, som er i målgruppen for en FGU. Når FGU har været i gang i nogle år vil der være et mere naturligt flow til FGU og antallet vil blive lavere. Den arbejdsgruppe, som skal arbejde med etableringen af FGU skal være med til at kvalificere målgruppen og antallet af unge i målgruppen. Derudover vil der forventelig komme overgangsregler i forbindelse med implementeringen af lovgivningen.

Med aftalen er der blevet fastlagt nye uddannelsespolitiske målsætninger, hvilket der redegøres for i næste afsnit.

For en uddybende beskrivelse henvises til bilag 1.

En ny uddannelsespolitisk målsætning

Aftalen tager udgangspunkt i en ambition om, at alle 25 årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse. På den baggrund fastlægger aftalen følgende uddannelsespolitiske målsætning:

- I 2030 skal mindst 90% af de 25 årige have gennemført en ungdomsuddannelse
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet være halveret, hvilket svarer til en reduktion fra 48.000 unge til 24.000 unge på landsplan
- Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse har ret til en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og længere sigt.

Den nye uddannelsespolitiske målsætning gør op med, at 95% af en ungdomsårgang skal have gennemført mindst en ungdomsuddannelse, som hidtil har været det overordnede mål. Denne målsætningen har haft en positiv effekt og langt flere får en ungdomsuddannelse end for blot 20 år siden.

Den nye målsætning omfatter til forskel for 95% målsætningen alle unge og tilknytning til arbejdsmarkedet er også omfattet af målsætningen. Det fremgår således af aftalen, at 10% af de unge forventes at opnå varig beskæftigelse som ufaglært i stedet for ungdomsuddannelse.

Det er forvaltningernes vurdering, at tidsperspektivet er mere ambitiøst end den tidligere 95% målsætning, og målsætningen om ungdomsuddannelse er blevet knyttet til de unge aldersmæssigt. Målet om at varig beskæftigelse som ufaglært for en mindre gruppe af de unge er meget relevant, og flugter med bl.a. UU-vejledernes erfaringer på området.

På tværs af Skoleforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen er der påbegyndt et strategiarbejde på voksenområdet målrettet sårbare unge.

Forberedende Grunduddannelse FGU

Med reformen etableres en forberedende grunduddannelse (FGU) til unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. FGU erstatter en række af de nuværende forberedende tilbud, som integreres i FGU. Konkret drejer det sig om følgende:

- Produktionsskolerne
- Kombineret ungdomsuddannelse (KUU)
- Erhvervsgrunduddannelsen (EGU)

Derudover integreres følgende i FGU:

- Almen voksenuddannelse (AVU)
- Ordblindeundervisning for voksne
- Forberedende voksenundervisning (FVU)

Den ny uddannelse tager udgangspunkt i produktionsskolernes særlige pædagogik kombineret med de almenfaglige elementer fra Voksenuddannelsescentrene (VUC). Uddannelsen opbygges om hold- og arbejdsfællesskaber. Samtidigt skal skolerne have fokus på at skabe et attraktivt socialt liv for de unge. Det sociale liv skal også understøttes ved en madordning på skolen, for eksempel som en del af produktionen fra skolens eventuelle køkkenværksted, samt en trivselspolitik, der blandt andet kan indeholde aktiviteter for forebyggelse af og opfølgning på mobning, herunder krænkende adfærd på de sociale medier.

FGU består af 3 spor:

- Almen grunduddannelse
- Produktionsgrunduddannelse
- Erhvervsgrunduddannelse.

Det er forvaltningernes vurdering, at etableringen af en velorganiseret FGU, som sætter den unge i centrum er en god løsning, frem for den nuværende med forskellige institutionsinteresser, finansieringsmuligheder mv. En fælles ydelse på niveau med uddannelseshjælpen vil i højere grad fastholde de udfordrede unge i et forberedende og kvalificerende forløb, frem for at de søger fx. uddannelseshjælp når de bliver 18 år. Det er helt i overensstemmelse målene i f.eks. Ungestrategien og Udviklingsstrategien for børn, unge og familier. Det er meget væsentligt, at den unge med forslaget kan være i et samlet forløb, hvor der hele tiden følges op på progression og studieaktivitet i forhold til den unges uddannelsesplan.

Med forslaget vil man i høj grad kunne effektivisere "den håndholdte" vejledning og arbejdet med overgange mellem de nuværende systemer. En samlet forberedende uddannelse vil give mulighed for hurtig handling ved skift mellem de tre spor og ved frafald. Da ydelsen vil være den samme om den unge skifter spor, skal have FVU eller AVU – undgås rigtig mange overgangsmøder og stillingtagen til skiftende finansieringer.

Det er vigtigt at notere sig, at den unge skal målgruppevurderes til uddannelsen. Det betyder, at de "voksne" over 25 år, de ressourcestærke 23 årige og andre "selvkørende" uden for målgruppen fortsat vil kunne gå på FVU eller AVU på VUC. Det betyder også at den 23 årige der fx har en ungdomsuddannelse, men stadig ikke er "i gang med noget" ikke vil være i målgruppen for FGU. En sådan ung vil stadig have mulighed for at søge uddannelseshjælp. Der er gennem mulighed for forlængelser og opdelingen i tre spor skabt en rummelighed og fleksibilitet i modellen, som er nødvendig for at rumme den differentierede målgruppe for FGU.

Opmærksomhedspunkter:

- En stor del af de unge, som fremadrettet skal i et forløb på FGU er i dag i forløb i andre tilbud. Dermed får reformen konsekvenser for nogle af de tilbud, som primært Jobcentret og i mindre omfang UU anvender til de unge. Det drejer sig blandt andet om daghøjskolerne, Træningshøjskolen, Jobcentrets Projektafsnit og Ressourcecenter og UngAUC. Derudover har TECH College også forberedende forløb, som fremadrettet vil være en del af FGU. Det er dog stadig muligt, at lave brobygningsforløb og lignede.
- EGU er i dag placeret under UU, men er et af de tre spor i den nye FGU. I det videre forløb skal der tages stilling til ansvarsfordeling mellem FGU og den kommunale ungeindsats i forhold til koordineringsindsatsen, virksomhedskontakten og skoledelen.
- FGU vil få betydning for 10. klasserne i Aalborg kommune. I det videre forløb må det afklares hvilken betydning det skal have. Der bør således tages stilling til om 10. klasse kan / skal være en del af FGU eller om de fortsat skal være en selvstændig enhed.
- I det videre arbejde skal der ske en afklaring af, hvilke unge der ikke kan være en del af FGU (fx STU og TAMU).

For en uddybende beskrivelse henvises til bilag 1.

Sammenhængende kommunal ungeindsats

Med aftalen får kommunerne det fulde ansvar for at gøre alle unge parat til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kommunerne får hermed myndighedsansvaret for alle unge under 25 år, indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse og/ eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Heri ligger også, at kommunerne har ansvaret for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats i den enkelte kommune på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Formålet med den kommunale ungeindsats skal være, at den unge og den unges forældre møder kommunen som én samlet instans på tværs af de mange bagvedliggende kommunale kompetencer og opgaver. Den kommunale ungeindsats skal sikre, at ansvaret for den unge indtil det fyldte 25 år er præcist og effektivt forankret, så de unge, der har behov for støtte på tværs af flere områder, ikke oplever at skulle koordinere sin egen sag og indsats.

Baggrunden herfor er, at der i dag er et uklart myndighedsansvar for målgruppen for de forberedende tilbud. Det er typisk i overgangene mellem uddannelser, fx mellem grundskole og ungdomsuddannelse, at de unges faglige, personlige og sociale udfordringer bliver særligt synlige. Ansvar for at følge op herpå er udbredt til en række aktører. Det uklare myndighedsansvar over for de unge medfører en generel usammenhængende indsats for målgruppen og en uklarhed for de unge, som kan have forskellige uddannelsesplaner i hvert sit system. Der er behov for en systemunderstøttelse, der kan hjælpe med at tilvejebringe en sammenhængende indsats med den unge i centrum.

Den kommunale ungeindsats skal varetage en lang række opgaver. De centrale elementer i den kommunale ungeindsats set i perspektivet af FGU er:

- Kommunerne har myndighedsansvaret for alle unge indtil gennemført ungdomsuddannelse eller udgangen af det 24. år.
- Alle unge har én samlet uddannelsesplan.
- Ansvar for målgruppevurdering og visitering til FGU.
- Én indgang for de unge og deres forældre efter grundskolen.

Aalborg Kommune har i dag erfaringer med at samlokalisere og samtænke ungeindsatsen gennem Uddannelseshuset, hvor Jobcentret og UU har base, og gennem den koordinering der sker i Ungestrategiens ledergruppe. Det gode samarbejde der allerede er i Uddannelseshuset og med andre kommunale aktører som fx Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), UngAalborg, Misbrugsafsnittet og SUNDUNG vil kunne videreudvikles til at rumme aftalens funktioner og opgaver i en sammenhængende ungeindsats.

Opmærksomhedspunkter:

- Alle elever i udskolingen får i dag deres faste UU-vejleder som kontaktperson, indtil den unge får en ungdomsuddannelse eller fylder 25. I aftalen lægges op til at denne praksis videreføres, så den enkelte unge har en gennemgående kontaktperson i hele forløbet (der er dog ikke krav om at det skal være en UU-vejleder). Kontaktpersonen er tænkt i en koordinerende rolle som kan guide den unge og forældrene i forhold til relevante faglige indsatser. Der mangler en yderligere konkretisering og afklaring, af hvilke roller og kompetencer kontaktperson skal have.
- En fælles uddannelsesplan vil naturligt skabe samme sprog og tilgange til begreber som "Uddannelsesparathed", "jobparathed" og andet. I og med de unge er på en "ensartet ydelse" vil vi kunne opbygge en fælles holdning til, hvad der er bedst for den unge så længe de er på FGU.

For en uddybet beskrivelse af opgaver i den kommunale ungeindsats henvises til bilag 1.

Økonomi

Hver institution får et fast gundetilskud på ca. 4 millioner kr. og hver skole får et fast grundtilskud på 1,7 millioner kr. Grundtilskuddene forventes at dække ca. 15% af institutioners samlede tilskud. Derudover udbetales der et fast grundtakst per elev på ca. 78.650 kr. og en udslusningstakst per elev på 15.000 kr. Det er staten som udbetaler tilskuddene og der er kommunal medfinansiering på 65% og staten finansierer de sidste 35%.

Ydelsen for elever under 18 år er på 1.516 kr. per måned, hvilket der er svarende til niveauet for produktionsskoleydelsen til elever under 18 år. Ydelsen for elever over 18 år er 2.631 kr. per måned til hjemmeboende og 6.106 kr. per måned til udeboende, hvilket der er svarende til niveauet for satserne til uddannelseshjælp for uddannelsesparate.

Forudsætningen for kommunens økonomi afklares medio 2018 og vil blive indarbejdet i budget 2019.

Implementering af et lokalt FGU

På landsplan skal der oprettes ca. 90 skoler organiseret under ca. 30 institutioner. For hver institution er der én bestyrelse, én øverste leder, ét regnskab og ét budget samt én eller flere skoler. Det er institutionen og ikke skolerne, som ansætter medarbejderne. Hver institution får et geografisk dækningsområde bestående af et antal kommuner. Undervisningsministeren opretter på baggrund af anbefalingerne i de lokale processer de nødvendige skoler og institutioner.

Implementering af FGU kan deles op i to faser:

- Fase 1: Den første fase har fokus på placeringen af institutioner og skoler i kommunerne
- Fase 2: Den anden fase er koncentreret om indhold og proces vedr. overdragelse af medarbejderne, opkvalificering af medarbejderne og etablering af samarbejdet mellem institutionerne/skolerne og kommunerne når ledelsen er på plads i de nye institutioner.

Den lokale proces ved ansøgningen

Kommunerne skal sammen med de lokale institutioner byde ind med forslag til dækningsområder og placering af skolerne blandt andet under hensyn til elevgrundlaget lokalt.

De lokale forslag til placering af skoler skal tage hensyn til:

- Elevgrundlag
- Geografisk nærhed: der må ikke være ringere dækning end af produktionsskoletilbuddet i dag
- Bygninger: udgangspunkt i eksisterende bygninger og udbud af alle tre spor på hver skole i udgangspunktet

Skolerne skal i udgangspunktet indeholde alle tre spor af FGU. Der skal være et tilstrækkeligt elevgrundlag til de tre spor. Processen forventes at tage udgangspunkt i én skole pr. kommune. Dog forventes flere skoler i de større kommuner. Der skal minimum være 125-150 elever på en skole for at sikre en bæredygtig drift. Den lokale proces igangsættes formelt i begyndelsen af 2018, og forslag til undervisningsministeren om dækningsområder og placering af skoler skal være modtaget ca. fire måneder, efter processen igangsættes.

Det er Kommunernes Kontaktråd (KKR), som er ansvarlig for den lokale proces og det er dem som skal sende en et samlet forslag til Undervisningsministeriet om placeringen af institutionerne og skolerne.

Der lægges op til, at der på de konstituerende møder i KKR i slutningen af januar 2018 gives yderligere information om FGU-aftalen og implementeringsprocessen. På KKR-møderne i marts 2018 lægges der op til at drøfte indstilling til fordeling af de ca. 30 selvejende FGU-institutioner og den videre lokale proces. Endelig lægges der op til, at behandling og godkendelse af indstilling til undervisningsministeren om dækningsområder og placering af institutioner/skoler skal ske på KKR-junimøderne i 2018.

Aktiviteten for målgruppen på følgende forberedende tilbud: produktionsskoleforløb, almen voksenundervisning, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning for voksne, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelsen ophører pr. 31. juli 2019.

Arbejdsgrupper og kommissorium

Reformen får betydning for mange forskellige aktører. For at understøtte arbejdet med omsætningen af reformen og sikre at alle relevante aktører bliver inddraget i processen skal følgende arbejdsgrupper nedsættes:

- Arbejdsgruppe 1: Forberedende Grunduddannelse (FGU)
- Arbejdsgruppe 2: Sammenhængende kommunal ungeindsats

Arbejdsgrupperne skal referere til en tværgående styregruppe med repræsentanter fra FL i FB og SK og ledelsen i Uddannelseshuset.

Arbejdsgruppe 1: Forberedende Grunduddannelse (FGU)

Arbejdsgruppen skal udarbejde et forslag til, hvordan den FGU skal organiseres og forslaget skal afklare følgende spørgsmål:

- Hvor stort er elevgrundlaget i Aalborg Kommune?
- Skal Aalborg Kommune være alene eller indgå i et samarbejde med andre kommuner?
- Hvor mange skoler skal der være i Aalborg Kommune?
- Hvor skal skolerne placeres?
- Principper for indhold og samarbejde med aktører

Det er vigtigt at understrege, at arbejdsgruppe ikke skal arbejde med, hvordan selve undervisningen skal organiseres, den pædagogiske retning og hvilke metoder der skal anvendes. Denne opgave ligger hos ledelse i den kommende institution og de kommende skoler.

Få mere information om arbejdsgruppen i bilag 2 – Kommissorie for arbejdsgruppe 1 – FGU

Arbejdsgruppe 2: Sammenhængende kommunal ungeindsats

Arbejdsgruppen skal udarbejde et forslag til afklaringen af følgende spørgsmål:

- Hvordan skal den sammenhængende kommunale ungeindsats organiseres?
- Hvilket indhold skal der være i ungeindsatsen?
- Hvordan skal tildelingen af en kontaktperson håndteres?

Få mere information om arbejdsgruppen i bilag 3 – Kommissorie for arbejdsgruppe 2 – Sammenhængende Kommunal ungeindsats

Tids- og procesplan

Dato	Deltagere	Aktivitet
7. nov. 2017	Møde i ungestrategiens ledergruppe	Drøftelse af reformudspillet og input til implementeringsplanen
29. nov. 2017	Fælles FL-møde med SK og FB	Godkendelse af implementeringsplan for det videre forløb
11. dec. 2017	Fælles møde med BSU, SKU og FSU	Godkendelse af implementeringsplan for det videre forløb
Primo jan. 2018	Arbejdsgruppe	Etablering af arbejdsgrupper
Jan.-mar. 2018	Arbejdsgruppe	Møder i arbejdsgrupperne
April-maj	FL og Politiske udvalg	Godkendelse af model og det materiale der skal sendes til UVM

Bilag:

Bilag 1 - Notat om hovedelementerne i 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job' oktober 2017

Bilag 2 - Kommissorium for arbejdsgruppe 1 - FGU

Bilag 3 - Kommissorium for arbejdsgruppe 2 - Sammenhængende kommunal ungeindsats

FGU og ungeindsats